

Η ΜΕΓΑΛΗ ΑΠΟΣΥΝΔΕΣΗ (του Ντέιβιντ Μπρουκς)

✘ Εκ πρώτης όψεως, η αμερικανική πολιτική σκηνή μοιάζει εξαιρετικά σταθερή. Ο δείκτης αποδοχής του προέδρου **Ομπάμα** παραμένει στο 47%, ουσιαστικά αμετάβλητος εδώ και έναν χρόνο. Η μεταρρύθμιση του συστήματος υγείας παραμένει ελαφρά αντιδημοφιλής, και οι απόψεις της κοινής γνώμης δεν έχουν ουσιαστικά αλλάξει και πολύ από τον καιρό της ψήφισης του σχετικού νόμου.

Σύμφωνα με τις σφυγμομετρήσεις, το κοινό παραμένει ακριβώς μοιρασμένο στο ερώτημα ποιο από τα δύο κόμματα θα τα πήγαινε καλύτερα στην εξωτερική πολιτική, την αντιμετώπιση της ανεργίας, την ασφαλιστική μεταρρύθμιση και πολλά ακόμη ζητήματα. Επιστρέψαμε, φαίνεται, στην εποχή του «50-50» μεταξύ των Αμερικανών ψηφοφόρων.

Επίσης, τα δύο κόμματα ετοιμάζονται να εξαπολύσουν τις νέες τους προεκλογικές καμπάνιες για το 2012- που, ωστόσο, μας είναι υπερβολικά οικείες. Οι Δημοκρατικοί θα μας υποσχεθούν και πάλι πως θα αυξήσουν την φορολογία των πλούσιων για να διασώσουν το κράτος πρόνοιας – την ίδια υπόσχεση που μας δίνουν από το 1980. Οι Ρεπουμπλικάνοι θα ορκιστούν πως θα επιβάλουν μείωση των φόρων και θα χρησιμοποιήσουν τα εργαλεία της αγοράς για να αλλάξουν το κράτος πρόνοιας προς το καλύτερο – όπως κάνουν συνεχώς από το 1980.

Η φαινομενική αυτή «σταθερότητα» είναι παραπλανητική. Η τρέχουσα ισορροπία δυνάμεων δεν είναι μόνο στατική, αλλά και εύθραυστη. Η αμερικανική πολιτική θυμίζει πυγμαχικό αγώνα πάνω σε μια εξέδρα. Όσο είσαι μέσα στο ρινγκ, όλα σου μοιάζουν κανονικά. Όταν όμως κάνεις δύο βήματα πίσω, συνειδητοποιείς πως τα δοκάρια που στηρίζουν την εξέδρα έχουν σαπίσει και τρίζουν επικίνδυνα.

Η σήψη αυτή προκλήθηκε αρχικά από μια σειρά δομικών

προβλημάτων που ξεπερνούν τους οικονομικούς κύκλους. Προβλήματα που δημιουργούνται από την επιβράδυνση των ρυθμών ανάπτυξης και το «πάγωμα» των πραγματικών μισθών της μεσαίας τάξης. Προβλήματα στο κράτος πρόνοιας καθώς η γενιά του «μπέιμπι μπουμ» ξοδεύει τεράστια ποσά για τον εαυτό της στέλνοντας τον τρομερό λογαριασμό για πληρωμή στις επόμενες γενιές,

Προβλήματα στις αγορές ενέργειας, καθώς η αύξηση της κινεζικής ζήτησης και η χρόνια αστάθεια στην Μέση Ανατολή οδηγεί σε πιο ευμετάβλητες τιμές για τα πετρελαιοειδή. Υπάρχουν, ακόμη, δομικά προβλήματα όσον αφορά την μεταναστευτική πολιτική, άλλα όσον αφορά την φορολόγηση, και πάει λέγοντας

Καθώς όλα αυτά τα προβλήματα δεν αντιμετωπίζονται, οι Αμερικανοί έχουν χάσει την σιγουριά τους για την αξιοπιστία του πολιτικού συστήματος, μια έννοια πάνω στην οποία έχει οικοδομηθεί ολόκληρο το σημερινό καθεστώς. Αυτή η απώλεια της πίστης έχει συμβάλει στην περίπλοκη, αλλά σαφέστατα σκοτεινή εθνική μας διάθεση. Η χώρα είναι αγχωμένη, απαισιόδοξη, ντροπιασμένη, αβοήθητη και απολογητική.

Το ποσοστό των Αμερικανών που δηλώνουν ότι εμπιστεύονται την κυβέρνηση βρίσκεται σε ιστορικά χαμηλά. Η δημοτικότητα του Κογκρέσου και των περισσότερων άλλων πολιτικών θεσμών μας έχει υποχωρήσει θεαματικά. Επτά στους δέκα Αμερικανούς πιστεύουν πως η χώρα βρίσκεται σε λάθος δρόμο, σύμφωνα με δημοσκόπηση των New York Times. Σχεδόν τα δύο τρίτα πιστεύουν πως το έθνος μας παρακμάζει.

Τους τελευταίους μήνες παρακολουθούμε ένα εντυπωσιακό φαινόμενο. Η συλλογική μας διάθεση έχει αποσυνδεθεί από τον οικονομικό κύκλο. Σε πιο κανονικούς καιρούς, η οικονομική ανάκαμψη οδηγούσε σε ψυχολογική ανάκαμψη: για την ώρα αυτό δεν συμβαίνει.

Οι ΗΠΑ βρίσκονται εδώ και εννιά μήνες σε πορεία βραδείας αλλά σταθερής οικονομικής ανάπτυξης. Ο δείκτης της ανεργίας έχει

υποχωρήσει λίγο και, τον Μάρτιο, η αμερικανική οικονομία πρόσθεσε 216.000 θέσεις εργασίας. Όμως η διάθεση του κοινού πέφτει, αντί να ανέβει. Οι Αμερικανοί που πιστεύουν πως τα πράγματα χειροτερεύουν αυξήθηκαν κατά 13%, ενώ ο Δείκτης Οικονομικής Εμπιστοσύνης της Gallup βρίσκεται στα χαμηλότερα επίπεδα από την έναρξη της ύφεσης

Αν «σκάψεις» περισσότερο τα δημοσκοπικά στοιχεία, βλέπεις πως αντί να κινητοποιηθεί η χώρα εξαιτίας της κρίσης, ακινητοποιήθηκε εξαιτίας της. Μόνον η πρόταση για αύξηση της φορολογίας των πλουσίων παραμένει δημοφιλής- σε αντίθεση με όλα τα άλλα μέτρα που θα μπορούσαν να αντιμετωπίσουν την οικονομική κρίση, και τα οποία εμφανίζονται άκρως αντιδημοφιλή. Για παράδειγμα, το 63% των Αμερικανών διαφωνούν με την άνοδο του «πλαφόν» δημοσίου χρέους. Ένας περίεργος αρνητισμός επικρατεί λοιπόν στην χώρα, ιδίως μεταξύ όσων δεν έχουν κομματική ταυτότητα και της μεσαίας τάξης – όσων βγάζουν μεταξύ 30.000 και 75.000 δολαρίων το χρόνο.

Κάποια στιγμή, κάτι πρέπει να γίνει για να ανατραπεί η σάπια πολιτική εξέδρα – ίσως μια κρίση χρέους, ή ίσως το προσπέρασμα της αμερικανικής από την κινεζική οικονομία, κάτι που αναμένεται να συμβεί το 2016. Τότε θα δούμε αλλαγές που σήμερα μας φαίνονται αδύνατες.

Νέες πολιτικές δυνάμεις θα ξεπροβάλλουν – από έξω ή από μέσα. Ένας μισότρελος «αλεξιπτωτιστής» σαν τον Ντόναλντ Τραμπ θα μπορούσε, γιατί όχι, να γκρεμίσει τις πύλες του συστήματος και να αποκτήσει εντυπωσιακή πολιτική ισχύ. Αλλά και σημερινοί πολιτικοί παίκτες, σαν την επιτροπή Σιμσον- Μπόουλς ή την διακομματική «Συμμορία των Έξη» στην Γερουσία, ίσως αναστήσουν το ισχυρό πολιτικό Κέντρο, που κυριάρχησε στην δεκαετία του 1950. Σήμερα και τα δύο σενάρια μοιάζουν απίθανα – αλλά μην βιαστείτε να τα αποκλείσετε.

(Πηγή: Το Βήμα/The New York Times)

Φωτό:wikimedia